

Digitaal kapitalisme

Een standpunt van Andreas Mäckler.

Is geld verdienen slecht? Zeker niet in een kapitalistische wereld. Maar een driecijferig miljard dollar fortuin, zoals digitale ondernemers als Bill Gates (Microsoft), Jeff Bezos (Amazon), Mark Zuckerberg (Facebook) en anderen hebben gemaakt in een paar jaar, zal waarschijnlijk niet zo snel worden verdiend met miljoenen vrijwillige Wikipedia-artikelen - zal het? Toch is de Wikimedia Foundation volgens Jimmy Wales miljarden waard in Amerika.¹ En als de FAZ melding maakt van "activa van een indrukwekkende \$92 miljoen"² in 2016, dan is de winst waarschijnlijk inmiddels verder gestegen.³ Spotters denken - en niet alleen met een knipoog - dat het enige professionele ding aan Wikipedia de jaarlijkse fondsenwervingscampagne is om het vermogen van een paar begunstigden te vergroten. Dit is moeilijk tegen te spreken.

Rode Kruis, vrijwillige brandweer, sociale voorzieningen, pastoraal telefoonwerk - ongeveer een kwart van de 82,6 miljoen Duitsers is vrijwilliger en ziet daarin iets zinvol voor de samenleving en hun eigen leven.⁴ Het bedrijf met vrijwilligers is dus booming in een groeiende vrijetijdsmaatschappij waarin zelfs de behoeftigen dankzij de basisbeveiliging, waaronder tv, mobiele telefoons en pc's, zijn voorzien van de meest essentiële levensbehoeften. Een verbazingwekkend groot aantal mensen zit elke dag aan hun digitale apparaten alsof er geen andere mogelijkheden zijn om hun leven op een verstandige manier te vullen. Zo is er tussen World of Warcraft en Wikipedia een snel groeiende wereldwijde entertainmentmachine ontstaan die ons bewustzijn beïnvloedt.

De voorwaarden voor het digitale kapitalisme, dat ook Wikipedia heeft voortgebracht, zijn natuurlijk gevarieerder, zodat we ons richten op het wereldwijde gebruik van gratis publicaties en de uitbuiting van talloze mensen voor het economische voordeel van enkelen. De socialisatie van de kosten en de privatisering van de winst behoren, zoals bekend, al duizenden jaren tot de traditionele principes van succesvol zakendoen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er steeds meer rijkdom wordt geconcentreerd op een paar.⁵ Uit enquêtes blijkt dat veel mensen in de "Eerste Wereld" spijt hebben van de arbeidsomstandigheden en hongerlonen in de "Derde Wereld". De exploitatie van honderdduizenden auteurs wereldwijd, die in 303 taaledities van Wikipedia gratis schrijven en redigeren, waaronder 2.391.108 artikelen in het Duits,⁶ en die hun productiemiddelen en hun levensonderhoud zelf financieren - tenzij de belastingbetaler dat doet - wordt nauwelijks besproken. Eva Leipprand, federaal voorzitter van de Vereniging van Duitse Schrijvers, heeft hierover enkele opmerkelijke opmerkingen gemaakt in een interview uit 2017 getiteld: "Wat is de waarde van de kracht van het denken?": "Het idee dat alle kennis voor iedereen op het internet vrij en gratis beschikbaar moet zijn, roept vragen op over het auteursrecht en dus over de inkomstenbasis van de auteurs. Daarom wordt er nu zo hevig gevochten over het auteursrecht - vroeger was het een onderwerp voor specialisten. En bij het verenigen van het auteursrecht op Europees niveau komt het Anglo-Amerikaanse concept van het auteursrecht overeen met het continentale Europese auteursrecht, dat de auteurs veel meer controle geeft over

hun werk. Internationaal opererende bedrijven als Facebook, Google, Amazon en Apple geven in principe weinig om de Duitse juridische situatie. Dus er is momenteel enorme rechtsonzekerheid en het gevaar van afhankelijkheid van monopolistische structuren... De gevolgen zijn al zichtbaar en ernstig. Creativiteit ligt wereldwijd op ieders lippen en de vraag naar creatieve werken neemt toe. En toch daalt het inkomen van degenen die deze werken maken al. Dit heeft te maken met de zogenaamde waardeoverdracht. In de digitale wereld krijgt de technologie steeds meer voorrang op de intellectuele inhoud van de tekst; de winst van de waardeketen verschuift van de creatieve naar de zogenaamde 'tussenpersonen'. ... Digitale krachten als Amazon en Google verdienen veel geld met het werk van de creatieve geesten. Ze handelen met de gegevens van de gebruikers, brengen het recht op zelfbeschikking van de gebruiker in gevaar, schenden systematisch de privacy door hun betalingsmethoden en beïnvloeden het lees- en schrijfgedrag en de literatuur. Het 'platform-kapitalisme' bedreigt niet alleen het levensonderhoud van de auteurs, het bedreigt ook de privacy en de democratische rechten in de kern. We hebben het over een kwestie die de hele samenleving aangaat. De nieuwe technologieën creëren monopolistische machtscentra. Deze bepalen in toenemende mate de voorwaarden van de boekenmarkt en culturele verhalen. "7

De opmerkingen van Eva Leipprand zijn zeker niet vertekend, als men Wikimedia toevoegt aan haar voorbeeldige lijst van digitale conglomeraten. Net als Google, Amazon, Facebook etc. is de Wikimedia Foundation, als exploitant van het wereldwijde "vrijwilligersproject Wikipedia", al lange tijd een internationale monopolist en een miljardenbedrijf. Wat gebeurt er met al dat geld? Welnu, om te beginnen zijn de miljoenen donaties die jaarlijks wereldwijd worden ingezameld, gesegmenteerd, onderverdeeld⁸ en onbeheersbaar voor de leek - een gangbare praktijk van multinationale ondernemingen en donatieorganisaties. Zo heeft Wikimedia Deutschland e. V. bijvoorbeeld geen donatiezegel ontvangen van het gerenommeerde Duitse centrale instituut voor sociale vraagstukken (DZI), quasi de Duitse donatie TÜV, die ongeveer 1000 donatieorganisaties controleert en documenteert. Iedereen die het DZI om redenen vraagt, krijgt in 2017 het volgende standaardantwoord: "Wij kunnen u geen informatie geven over de organisatie die u heeft genoemd, omdat deze niet door ons is gedocumenteerd. We betreuren het dat we u niet kunnen helpen bij het nemen van een beslissing over de vraag of u in aanmerking komt voor financiering".

Op het internet wordt gespeculeerd over het fortuin van Wikipedia-oprichter Jimmy Wales, of hij nu miljardair is geworden of miljonair is gebleven dankzij wereldwijde donaties.⁹ Maar spelen cijfers over snel verworven privé fortuinen van enkele spelers in de digitale revolutie überhaupt nog een rol met het oog op honderdduizenden Wikipedia-bijeen, die de waarde van betaalde auteursdiensten tot nul reduceren, congruent met de gierige-is-hornige en vrije cultuur van onze tijd? Het feit dat achter dit principe mensen staan die niet voor hun werk worden betaald en dus niet van hun werk kunnen leven, is gewetenloos verkleed als "respectabel erekantoor".

In plaats van "auteurs" spreekt Wikipedia ook van "gebruikers", wat veelzeggend is: het schrijven van eigen teksten wordt op zich automatisch geassocieerd met auteursrechten, die indien nodig kunnen worden afgedwongen. Zo kunnen auteurs tegen een vergoeding gebruiks- en exploitatierechten toekennen aan uitgever en redacteurs en hiervoor een vergoeding ontvangen.

Dit is niet het geval in het digitale kapitalisme van het Wikipedia-systeem, waar de systematische exploitatie van de diensten en kennisbronnen van auteurs op ongekeerde schaal plaatsvindt. Het is zelfs niet geschikt als referentie, omdat je veel moet hebben om een auteur te zijn om "zelfgemaakte" Wikipedia-artikelen in je eigen publicatielijst te kunnen opnemen.

Opvallend is dat de bijzonder actieve "gebruikers" veel (vrije) tijd tot hun beschikking hebben, dus het zou waarschijnlijk niet verkeerd zijn om aan te nemen dat er een hoog percentage alleenstaanden, studenten en drop-outs, deeltijdbanen, gepensioneerden en Hartz IV ontvangers zijn, ook al zijn er weinig betrouwbare gegevens over dit onderwerp¹⁰. Dat brengt ons bij een ander fenomeen, zonder welk Wikipedia als parasitair systeem niet mogelijk zou zijn, de grenzeloze goede trouw en de uitbuiting van de zogenaamde "zwermintelligentie": In hoeveel uitgeverijen en krantenredacties krijgen "gratis" mensen alleen maar regelgeld in het centrubereik voor hun teksten? Is het mogelijk om daar op te leven? Bijna nooit.¹¹ Wie hierover met uitgevers praat, heeft meestal spijt van de steeds moeilijker wordende marktsituatie met dalende oplagecijfers, die slechts ruimte laten voor schamele vergoedingen. Met de snel bloeiende online encyclopedie, aan de andere kant, oogsten de auteurs niets meer, waardoor Wikipedia een van de uitvoerders van betaalde auteursdiensten is.

Wat kan er aan gedaan worden? Gratis stoppen met schrijven is een optie. Daarnaast: geen geld meer doneren aan Wikipedia om eindelijk de uitbuiting van honderdduizenden of zelfs miljoenen mensen wereldwijd duidelijk af te wijzen, in plaats van het verder te promoten ... Maar stop! Verdient niemand het echt om ondersteund te worden, behalve een kleine, beheersbare groep Wikimedianen? Nee, niet helemaal: Rondom de online encyclopedie hebben zich nieuwe, zij het relatief kleine, economische gebieden ontwikkeld, die hier kort worden gepresenteerd.

Betaald bewerken: geld verdienen door het schrijven van Wikipedia PR-artikelen

Paid Editing maakt al deel uit van Wikipedia sinds de oprichting van de online encyclopedie als PR-platform.¹² Bij het zoeken naar bedrijven, producten en publieke figuren staan Wikipedia-artikelen bovenaan in de zoekmachines, zodat ze invloed hebben op de vorming van de publieke opinie en dienovereenkomstig moeten worden verkocht: Wie wil er niet in een gunstig daglicht komen te staan? Zoals bekend begint het witwassen en lamineren met dagelijkse cosmetica en houdt het niet op bij trucjes in Wikipedia. Dienstverleners die een bedrijfssegment hebben opgebouwd met tekstcosmetica in het online lexicon zijn daarom gemakkelijk te googelen ("Wikipedia PR").

Uitgave model Wikibooks

Zou de wereld van auteurs en uitgevers niet magisch zijn als er voor iedereen een computerprogramma was dat in de kortst mogelijke tijd grandioze teksten kon genereren en zo de gebruiker rijk en beroemd kon maken? De ontwikkeling van de kunstmatige intelligentie is nog niet zover, maar meer dan twee miljoen artikelen in de Duitstalige Wikipedia bieden een onuitputtelijke database voor leerboeken, technische literatuur en non-fictie van allerlei aard. Geen wonder dus

dat "Wikibooks" ook gratis worden aangeboden, en in sommige gevallen tegen een vergoeding, tegen marktprijzen.¹³ Het is nog maar de vraag of er grote winsten mee worden gemaakt.

Een auteur/redacteur van eigen kaliber is in ieder geval Lambert M. Surhone - een pseudoniem? "Als je je naam op Amazon invult," merkte Robert Basic in 2010 op, "verschijnt het zoekresultaat: in totaal 21.568 vermeldingen.¹⁴ Stephen King daarentegen heeft in 2018 slechts 5000 vermeldingen op Amazon.de. Wat doet de wereldberoemde bestseller-auteur verkeerd?

Toen ik in 2002 op een symposium aan de Universiteit van Frankfurt sprak over de rematerialisatie van gedigitaliseerde teksten, had ik nooit gedacht dat Lambert M. Surhone mij ook zou krijgen, maar dat is precies wat er in 2011 gebeurde: Samen met Miriam T. Timpledon en Susan F. Marseken redigeerde hij bij Betascript Publishing een boek, samengesteld uit Wikipedia-artikelen, getiteld "Andreas Mäckler": 108 pagina's, paperback. Ongelooflijk dat er maar één koper kon worden gevonden, kocht ik een exemplaar voor 39 euro. Ik was ook geïnteresseerd in de productiemechanismen, de handelsworst van teksten uit het publieke domein "op aanvraag" was al geruime tijd omstreden¹⁵.

Het was gewoon fraude, systematische etikettenfraude. Het feit dat de inhoud van Wikipedia afkomstig was, stond duidelijk op de voorkant vermeld: goed. Op de achterkant staan de eerste regels van het Wikipedia-artikel over mij - dat is ook prima. Het lag voor de hand om een biografisch boek over "Andreas Mäckler" te verwachten. Maar toen ik het las, was ik verbaasd, want het enige wat me overkwam waren de drie pagina's van het Wikipedia-artikel in een gematigde lay-out. Afgezien daarvan was het een aaneenschakeling van historiserende biografieën, met niets meer dan beroep en Wikipedia-aanwezigheid die mij met de personen verbindt. Als het geheel de titel "Architectuur- en kunsthistoricus van enkele eeuwen" had gekregen, zou de primitieve compilatie minstens halverwege correct zijn gelabeld, maar het had bijna niets te maken met "Andreas Mäckler". Zoals ik later heb geleerd, bevatten dergelijke "VDM-biografieën" nauwelijks meer dan één tot drie procent van de gedeclareerde persoonsnamen.

Misschien was ik wel naïef om verrast te worden door het "Robot Boek" met zijn platte, volledig automatisch gegenereerde volgorde van persoonlijke artikelen. Zou de uitgever niet in staat zijn geweest om meer geavanceerde programmering te doen, zoals het volgen van de interne links van de individuele Wikipedia persoonlijke artikelen? In ieder geval is de OmniScriptum Publishing Group, dankzij de toenemende publieke en institutionele druk, begin 2013 gestopt met het produceren van tienduizenden extra boeken uit de Wikipedia-inhoud.¹⁶ Maar andere "uitgevers" vertragen zeker niet, die - min of meer openlijk gecommuniceerd - Wikipedia-boeken in een versneld proces uitgeven.

Woordenboek van niet-mogelijke kunstenaars

In de zomer van 2017 vertelde de acteur en muzikant Stuart Styron me dat hij een vermelding over zichzelf had gevonden in het collectieve werk "Dictionary of non-notable Artists" (2016) uit het

fonds van afgewezen Wikipedia-artikelen en dat hij er "niet van geamuseerd" was. Structureel was het een alfabetische lijst van namen met een korte specificatie, zoals we hier als voorbeeld zien:

"Amanda Aardsma
onopvallende actrice / voormalige schoonheidskoningin.
Owen Aaronovitch
onopvallende acteur._
Aarushi
de actrice is niet beroemd.
Peter Abbay
onopvallende acteur. "17

Op deze manier gaat het consequent door met 127 pagina's. Onder verwijzing naar zijn persoonlijke rechten bedreigde Styron zowel de uitgever als de "auteur" met juridische stappen als de vermelding niet onmiddellijk werd verwijderd. Wie zou zijn naam - vooral ongevraagd - willen terugvinden in een directory van mensen die iets niet bereikt hebben (althans voor het moment), ook al is het een persoonlijk artikel in Wikipedia?

Als men de formaliteiten van het collectieve werk bekijkt, merkt men dat Gregor Weichbrodt met naam en toenaam verschijnt als auteur, op de omslag van het boek en in het verslag van de Duitse Nationale Bibliotheek. Het zou correct zijn - naar mijn mening - om zijn status als redacteur of samensteller te noemen, omdat de auteurs van de genoemde persoonlijke artikelen bekend staan als anonieme Wikipedia-gebruikers. Volgens zijn eigen verklaringen was Weichbrodt's motivatie om het compendium in elkaar te klikken dat hij zelf geraakt was door en geïnspireerd was door het verwijderen van zijn persoonlijke artikel in Wikipedia.¹⁸ Ik kon niets hiervan zien in de bijbehorende artikelbespreking van de huidige vermelding "Gregor Weichbrodt"; de bijbehorende verwijderingsbespreking was ook verrassend kort.¹⁹ In Wikipedia moet men natuurlijk de juiste vrienden hebben om de belangen te doorbreken. Dan spelen ook de relevantiecriteria geen rol meer.

Dus dat is wat ik op 27 juni 2017 schreef in een kleine woordenlijst in mijn biografieblog.²⁰ Gregor Weichbrodt nam op 2 november 2017 per e-mail contact met mij op en bekritiseerde mij omdat ik "onwaar" of "onvoldoende onderzocht" had geschreven. Het "Woordenboek van de niet-menselijke kunstenaars" was door hem niet "in elkaar geklikt", maar was gemaakt door een computerprogramma dat hij met Python-Script had geschreven. Gezien de ontelbare inzendingen van Wikipedia-kandidaten voor verwijdering wereldwijd, zou niemand de moeite nemen om door te klikken wat ik zou kunnen begrijpen. Hij ziet zijn werk ook als "conceptuele literatuur", legde Weichbrodt uit in zijn mail. Veel van de teksten die hij publiceert, creëert of collages maakt, zijn niet door hemzelf geschreven, maar de code die deze taak op zich neemt om het werk te produceren. Op deze manier zou hij ook een "auteur" kunnen zijn volgens zijn standpunt, en mijn kritiek zou verkeerd worden georiënteerd. Tot nu toe Gregor Weichbrodt: had ik hem beledigd in zijn eer als "relevante auteur"?

Het moet nog gezegd worden: ook al voldeden de verkoopcijfers van zijn eenvoudig ogende boek niet aan de verwachtingen (in vergelijking lijkt zelfs het telefoonboek als literair genre mij nuttiger), Gregor Weichbrodt krijgt als auteur de hoogst mogelijke jaarlijkse vergoeding van VG Wort voor deze publicatie.²¹ Is het dus niet alleen de moeite waard om een programmeur te zijn (wat zeker een gekwalificeerd en eervolle professie is)?

Plagiaat met Wikipedia-teksten

Ook van geldelijke waarde, omdat het een enorme hoeveelheid tijd en moeite bespaart, maar gevaarlijk en illegaal is voor leerlingen, studenten, promovendi, journalisten en andere auteurs, is het niet-toegewezen kopiëren en plakken van Wikipedia-artikelen in hun eigen teksten. Steeds vaker worden zelfs auteurs van gerenommeerde uitgevers betrappt op "kopiëren",²² hoewel de term al suggereert dat intellectuele en creatieve diefstal een oud fenomeen is, waarschijnlijk zo oud als de geschiedenis van de menselijke opvoeding. Vandaag de dag lijkt de onzorgvuldigheid in de omgang met buitenlandse tekstmodules echter verrassend: Terwijl in het "analoge tijdperk" nog veel specialistische kennis en een uitstekend geheugen nodig waren om plagiaat aan het licht te brengen, volstaat nu krachtige software die voortdurend wordt geoptimaliseerd. Vooral publieke personen uit de politiek en de economie met grote tegenstand zijn niet het doelwit van VroniPlag en andere plagiaatjagers. De vergelijking met Wikipedia-artikelversies is al lang een standaardonderdeel van het onderzoek,²³ en de bespaarde tijd en moeite kan snel duurder worden voor degenen die gepakt worden en een carrièremoordenaar, zoals het voorbeeld van Ex-Doktor zu Googleberg laat zien. Materiële fouten en een slechte schrijfstijl zijn verdere argumenten voor het niet importeren van Wikipedia-artikelen in eigen werk.

Wikipedia als plagiaatzaak

Waar halen de vele Wikipedia-auteurs hun informatie vandaan, die ze toevoegen aan het participatieve lexicon? Nou ja, ze schrijven en klikken vooral informatie bij elkaar: van internetartikelen, non-fictie boeken (inclusief encyclopedieën zoals "Brockhaus"), kranten en tijdschriften. Wonderen zouden zijn gebeurd als veel van deze medewerkers niet alleen feiten hadden gekopieerd, maar ook hele regels, paragrafen en artikelen uit andere bronnen, of deze niet volledig in Wikipedia hadden gekopieerd zonder de tekstdelen als citaten te declareren. Als je echter "Wikipedia" invoert in de "dblp - computer science bibliography" met "plagiaat", "plagiaat" of "verkeerde informatie" als zoekterm, krijg je geen hit.²⁴ Dit toont duidelijk aan dat er geen interesse is in zogenaamde "Wikipedistics" voor het documenteren van gerechtvaardigde overtredingen, ook al weet iedereen dat ze bestaan. Tegen wie moeten de betrokken uitgevers en auteurs ook juridische stappen ondernemen, zolang het anonimiteitsprincipe in Wikipedia voorziet in wetteloze ruimtes? In de internationale economie worden jaarlijks miljarden euro's aan schade veroorzaakt door plagiaat, diefstal en imitatie van geöctrooieerde industriële producten; plagiaat van teksten veroorzaakt ook economische schade. De Ulmse industrieel ontwerper Rido Busse creëerde daarom in 1977 de negatieve prijs "Plagiarius"²⁵, een tuinkabouter met een vergulde neus. Wikipedia zou er zeker een kandidaat voor zijn.

Geld verdienen met fotolicensies

"Wikipedia adviseert over het loskoppelen van fotolicensies" is de titel van een artikel van de Keulse advocaat Markus Kompa van 21 februari 2017: "Ruim zeven jaar geleden zijn zelfbenoemde fotografen begonnen met het innen van naar verluidt verschuldigde licentiekosten voor foto's die ze daadwerkelijk voor gratis gebruik in de breed opgezette Wikipedia hadden gedistribueerd. Veel Wikipedia-gebruikers vertrouwden naïef op het basisidee van de 'vrije encyclopedie' dat de inhoud ervan 'vrij' was en gebruikten afbeeldingen die daar op hun websites te vinden waren.²⁶ Maar de situatie is blijkbaar niet zo eenvoudig. "Wikipedia wordt verondersteld een vrije encyclopedie te zijn", zegt de FAQ over de afbeeldingen. "Dit betekent dat iedereen gratis gebruik mag maken van (zelfs gewijzigde) Wikipedia-inhoud (zowel commercieel als niet-commercieel). Daarom moet bij het uploaden van elk afzonderlijk bestand absoluut worden gegarandeerd dat de auteur akkoord gaat. Om dit te waarborgen moet elke bestandsbeschrijving duidelijk en begrijpelijk zijn, zodat er geen vragen onbeantwoord blijven.²⁷ Dit laat juridische onzekerheden bestaan en het vrije gebruik van Wikipedia-foto's in individuele gevallen is riskant, d.w.z. dat het verdienen van geld met fotolicensies in Wikipedia nog steeds mogelijk is.

Goudmijn van alternatieve wiki's?

Het is nog maar de vraag of er veel geld te verdienen valt met het opzetten van eigen wiki's - hun aantal groeit in ieder geval wereldwijd.²⁸ Het exploiteren van deze wiki's lijkt niet altijd even gemakkelijk. Manfred Riebe, gepensioneerd senior studentenraadslid wijst er in zijn NürnbergWiki op dat de "machtsclaim" van de "Wikipedia-leiders" zich ook uitstrekt tot de concurrentie, zoals de Marjorie-Wiki, PlusPedia, Jewiki of regionale wiki's zoals de Franken-Wiki, de FürthWiki en de NürnbergWiki, het doel is om hen "Wikipedianise" op te leggen: om hun eigen regels op te leggen, bijvoorbeeld met betrekking tot relevantie, spelling en "Denglish" gebruik. De NürnbergWiki werd daarom in eerste instantie geblokkeerd voor anonieme gebruikers, maar werd vervolgens gesaboteerd door Wikipedia-leiders. Ze hebben voorkomen dat er links naar de Franken-Wiki of FürthWiki werden gelegd met het dreigement dat iedereen anders op de zwarte lijst van Wikipedia spam zou komen te staan, waar de NürnbergWiki direct na de oprichting in oktober 2010 daadwerkelijk was geland. "Door de terreur van Wikipedia-maffiosi in Wikipedia en in heel Wiki, vooral in Franken-Wiki, FürthWiki en PlusPedia, werd de NürnbergWiki pas vanaf februari 2012 vrijgegeven voor serieuze gebruikers met een duidelijke naam. "²⁹

Laten we dit artikel afsluiten door te zeggen dat als het gaat om het verdienen van geld met Wiki-producten, niemand in de buurt komt van Jimmy Wales en Wikimedia. Chapeau!

Uittreksel uit:

Andreas Mäckler (red.): Black Book Wikipedia. Pesten, smaad en verkeerde informatie in de online encyclopedie en wat er nu aan te doen. 364 p., ISBN 978-3-943007-27-5, 19,90 €, uitgegeven door tijdgeest Print & Online.

<https://zeitgeist-online.de/schwarzbuch-wikipedia-en>

www.schwarzbuch-wikipedia.de

Andreas Mäckler (Hrsg.)

SCHWARZBUCH

Wikipedia

**Mobbing, Diffamierung und Falschinformation
in der Online-Enzyklopädie
und was jetzt dagegen getan werden muss**

zeitgeist
Print & Online

1 Auf die Frage nach dem wirtschaftlichen Wert der Wikipedia antwortete Wales: »Die Enzyklopädie ist nicht kommerziell. Sie gehört der Wikimedia-Stiftung, daher stellt sich die Frage gar nicht. Es wären aber wohl mehrere Milliarden Dollar.« *Die Welt*, 24.2.2008; www.welt.de/wams_print/article1716778/Wikipedia-kann-sehr-elitaer-sein.html

2

www.faz.net/aktuell/wirtschaft/netzwirtschaft/faz-net-faktencheck-braucht-wikipedia-unser-geld-14533521.html ; vgl. auch www.golem.de/news/spendenauf-ruf-wikipedia-sammelt-8-7-millionen-euro-1701-125347.html. Das Spendenziel von 8,7 Millionen wurde auch 2019 erreicht.

3 Vgl. <https://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Spendenstatistik> (abgerufen am 23.1.2020).

4 Vgl. »Freiwilliges Engagement in Deutschland – Der Deutsche Freiwilligensurvey 2014«; www.dza.de/forschung/fws/publikationen/berichte.html

5 Vgl. Oxfam-Bericht 2018: www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/oxfambericht-vor-davos-milliardaere-werden-2-5-milliarden-dollar-reicher-protag-a-1249003.html

6 Vgl. https://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:über_Wikipedia (abgerufen am 30.1.2020)

7

www.augsburger-allgemeine.de/augsburg/Welchen-Wert-hat-die-Kraft-der-Gedanken-id41724211.html

8 Für den deutschsprachigen Raum siehe <https://www.wikimedia.de/wiki/Tätigkeitsberichte>

9 Vgl. Hermann Ploppa: Jimmy Wales im Olymp der Superreichen, www.heise.de/tp/features/Jimmy-Wales-im-Olymp-der-Superreichen-3377271.html

10 Vgl. <https://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Wikipedistik/Soziologie>

11 Vgl. Gunter Dueck: Schwarmdumm – So blöd sind wir nur gemeinsam. Frankfurt/Main 2015

12 Vgl. <http://blog.wiki-watch.de/?p=4910>

13 Vgl. <https://de.wikibooks.org/wiki/Hauptseite> (abgerufen am 30.1.2020)

14

www.basicthinking.de/blog/2010/04/07/die-wikipedia-amazon-nummer-wie-sich-mit-gratis-content-einen-haufen-geld-machen-laesst/

15 Vgl. www.taz.de/!74646/ und <http://plagiatsgutachten.de/blog.php/einewarnung-bucher-mit-kopierten-wikipedia-artikeln-nun-auch-in-uni-bibliotheken/> (nach wie vor lesenswerter Artikel, insbesondere in den Kommentierungen von Dr. Stefan Weber und dem Alleingesellschafter der VDM Publishing Group, Dr. Wolfgang Philipp Müller)

16 Vgl. https://de.wikipedia.org/wiki/OmniScriptum_Publishing_Group (abgerufen am 30.1.2020)

17 https://ggor.de/wp-content/uploads/2016/09/Dictionary_of_non-notable_Artists.pdf, S. 3

18 Vgl. <https://blitzkunst.wordpress.com/2016/10/03/wir-muessen-leider-draussen-bleiben/>

19 Vgl.

https://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Löschkandidaten/18._September_2016#Gregor_Weichbrodt_.28LAE.29

20 Vgl. www.meine-biographie.com/wikipedia-dictionary-of-non-notable-artists/

21 Die Verwertungsgesellschaft Wort, kurz VG Wort, verwaltet die Tantiemen aus Zweitverwertungsrechten an Sprachwerken und schüttet diese nach einem komplizierten Schlüssel an Autoren und Verlage aus.

22 Vgl. www.ghostwriter.nu/news-archiv/noch-ein-plagiat/ (abgerufen am 6.7.2018)

23 Vgl. www.picapica.org

24 Vgl. <http://dblp.org/search> (abgerufen am 30.1.2020)

25 Vgl. www.plagiarius.com

[26](#)

www.heise.de/tp/features/Wikipedia-beraet-ueber-Distanzierung-von-Fotolizenz-Abzockern-3630842.html?seite=all; vgl. auch: www.kanzleikompa.de/2017/02/21/warum-die-wikipedia-die-creative-commons-fotos-von-thomas-wolf-und-dirk-vorderstrasse-unbedingt-behalten-sollte/

[27](#)

https://de.wikipedia.org/wiki/Hilfe:FAQ_zu_Bildern#Warum_wird_bei_Wikipedia_so_ein_Wind_um_Lizenzen_gemacht?

[28](#) Vgl. <https://wikiindex.org/WikiIndex>

[29 www.nuernbergwiki.de/index.php/NürnbergWiki](http://www.nuernbergwiki.de/index.php/NürnbergWiki) (abgerufen am 30.1.2020)

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om het artikel te publiceren.

+++

Foto bron: Allmy / shutterstock

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over verdere ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK